

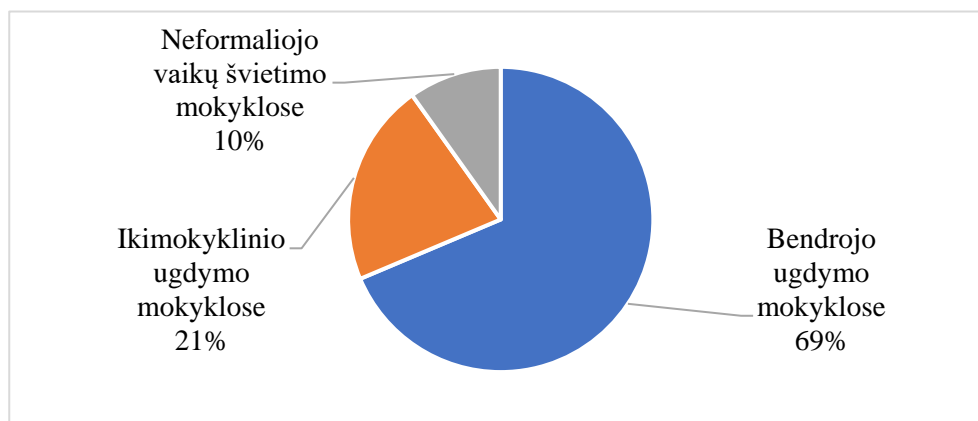
Panevėžio rajono savivaldybė

Panevėžio r. savivaldybės pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą vykdo Panevėžio rajono švietimo centras (toliau – Centras)¹.

2020–2021 m. m. Panevėžio r. savivaldybėje dirbo 558 pedagoginiai darbuotojai, iš jų 383 (69 proc.) bendrojo ugdymo, 120 (21 proc.) ikimokyklinio ugdymo, 55 (10 proc.) neformaliojo vaikų švietimo įstaigose, profesinio mokymo įstaigų savivaldybėje nėra (žr. 1 pav.).

1 pav. Daugiausia pedagoginių darbuotojų dirbo bendrojo ugdymo įstaigose

Pedagoginių darbuotojų skaičiaus pasiskirstymas pagal mokyklų tipus (procentais)

2021 m. Centras vykdė 20 ilgalaikių programų. Jose dalyvavo 2 365 savivaldybės pedagoginiai darbuotojai (žr. 1 lentelėje).

1 lentelė. Daugiausiai programų vyko pagal prioritetą *Kompetencijų, reikalingų veiksmingai ugdyti skirtingų ugdymosi poreikių turinčius mokinius, tobulinimas*

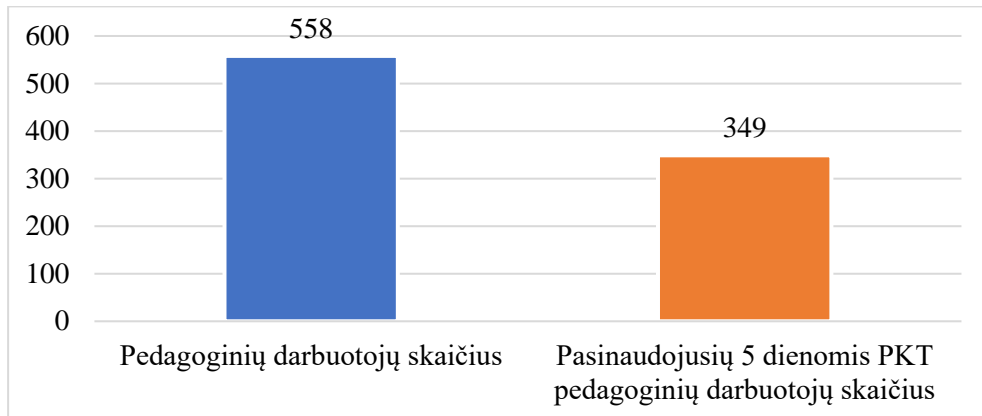
Vykdytų programų pagal prioritetus ir dalyvių pasiskirstymas

Prioritetas / prioriteto kryptys	Vykdytų programų skaičius	Vykdytų programų dalyvių skaičius
Kompetencijų tobulinimas įgyvendinant šiuolaikinį ugdymo / mokymo turinį	5	1 853
Skaitmeninio raštingumo tobulinimas	5	1 853
Į mokymąsi orientuotos vertinimo kultūros auginimas	-	-
Skaitymo gebėjimų ugdymas visose ugdymo srityse	-	-
Kompetencijų, reikalingų veiksmingai ugdyti skirtingų ugdymosi poreikių turinčius mokinius, tobulinimas	10	352
Mokinio skirtybių suvokimas, atpažinimas ir panaudojimas siekiant jo pažangos	4	109
Bendradarbiavimo gebėjimų, reikalingų ugdyti ir teikti reikalingą švietimo pagalbą ir paslaugas, tobulinimas	6	243
Vadovavimo ir lyderystės ugdymo / mokymo procesui ir švietimo įstaigai kompetencijų tobulinimas	5	160
Lyderystės ugdymui ir mokymuisi stiprinimas	1	46
Gebėjimų priimti sprendimus, grįstus duomenimis, stiprinimas	1	12
Mokyklos bendruomenės telkimas įgyvendinant įtraukties principą švietime	3	102
Iš viso:	20	2 365

¹ Prieiga internete <https://www.prsc.lt/lt>

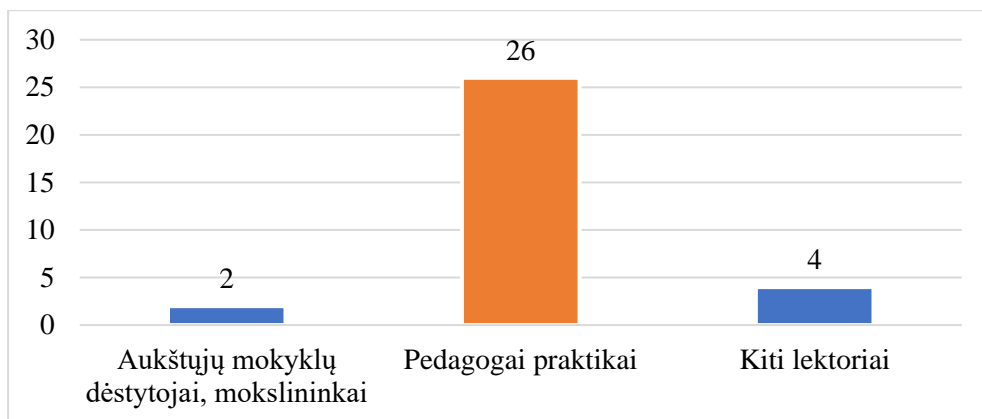
2 pav. Beveik du trečdaliai savivaldybės pedagoginių darbuotojų pasinaudojo 5 dienomis per metus kvalifikacijai tobulinti

Savivaldybės pedagoginių darbuotojų ir pedagoginių darbuotojų, pasinaudojusių 5 dienomis per metus kvalifikacijai tobulinti, skaičius

3 pav. Prioritetines kvalifikacijos tobulinimo programas dažniausiai įgyvendino pedagogai praktikai

Prioritetines kvalifikacijos tobulinimo programas įgyvendinę (vykdę) lektoriai

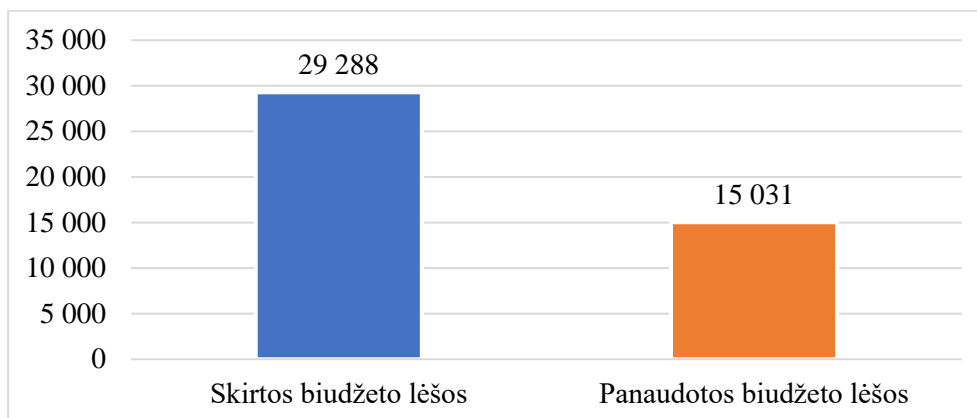
Daugiausia dalyvių sulaukė prioritetinės programos, skirtos pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokytojams (2 069).

2 lentelė. Prioritetinių programų ir dalyvių skaičius pagal tikslinę grupę

Tikslinė grupė	Programų skaičius	Dalyvių skaičius
Vadovai, jų pavaduotojai ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjai	-	-
Ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio ugdymo mokytojai	5	157
<i>(iš jų ikimokyklinio ugdymo mokytojai)</i>	4	40
Pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokytojai	8	2 069
Pagalbos mokiniui specialistai	1	8
Neformaliojo vaikų švietimo pedagogai	-	-
Profesijos mokytojai	-	-

4 pav. Iš skirtų biudžeto lėšų mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikacijai tobulinti panaudota 51 proc.

Biudžeto lėšos, tenkančios pedagogų kvalifikacijai tobulinti (Eur)

PKT programos, įtrauktos į mėnesio planą, pristatomos Centro interneto svetainėje ir siunčiamos į ugdymo įstaigas. Ilgalaiškės programos rengiamos atsižvelgiant į mokyklų poreikius, kurie tiriami kalendorinių metų pradžioje. 2021 m. dauguma ilgalaikių programų įgyvendinta nuotoliniu būdu, kai kurios programos, atsižvelgiant į ugdymo įstaigų pageidavimus, vykdytos kontaktiniu būdu. Yra galimybė programas įgyvendinti ir hibridiniu būdu, kuris tinkamesnis atokesnėse kaimo vietovėse gyvenantiems mokytojams. Renginiai vyko atsižvelgiant į mokytojų darbo grafikus, mokinių atostogų metu. Jei programa įgyvendinama ugdymo įstaigoje, jos pradžios laikas derinamas su įstaigos vadovais. Kiekvienas mokytojas gali dalyvauti mokymuose savo tiesioginio darbo metu pagal švietimo įstaigoje numatytą Pedagogų kvalifikacijos tobulinimo tvarkos aprašą.

Kvalifikacijos tobulinimo poveikis ugdymo kokybei matuojamas savivaldybėje priimant bendrus sprendimus su švietimo bendruomene aptariant savianalizės kryptis.

Panevėžio r. savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų 2021 m. įsivertinimo ir pažangos duomenų, susijusių su PKT ir jo poveikiu, analizė

Mokyklų duomenimis, beveik visų mokyklų pedagoginiai darbuotojai tobulino skaitmeninio raštingumo kompetenciją (komunikavimo, skaitmeninio turinio kūrimo, skaitmeninio mokymo(si) ir skaitmeninio raštingumo problemų sprendimo). Tobulintos *bendrosios* kompetencijos (socialinė emocinė, lyderystės, kūrybiškumo, problemų sprendimo ir kritinio mąstymo, socialinio teisingumo, pilietiškumo, organizacijų ir pokyčių valdymo). Nemažai dėmesio skirta pedagoginių darbuotojų *specialiosioms* kompetencijoms (ugdytinio ir jo aplinkos pažinimo (ypač mokinių su specialiaisiais ugdymosi poreikiais), ugdymo(si) turinio kūrimo, valdymo ir įgyvendinimo, ugdytinio pažangos, pasiekimų vertinimo ir grįžtamojo ryšio užtikrinimo, profesinės veiklos tyrimo, profesinės partnerystės, tinklaveikos, bendravimo ir bendradarbiavimo) tobulinti. Kartu tobulintos *dalykinės* kompetencijos (dalyko turinio planavimo ir tobulinimo, mokymo(si) proceso valdymo). Ugdymo įstaigų vadovai papildomai tobulino vadovavimo ugdymui ir mokymuisi kompetenciją.

Po kvalifikacijos tobulinimo pedagoginiai darbuotojai taikė naujai atrastus, išmokus metodus, strategijas, teorijas bei metodikas. Patobulinę skaitmeninę kompetenciją, pedagoginiai darbuotojai naudojo virtualias aplinkas ir skaitmenines priemones ugdymo(si) procese (*Microsoft Office 365, Microsoft Teams, Google, Kahoot!, JamBord, Quizizz, Wordwall, LearningApps, Padlet* ir kt.). Daugelis mokytojų aktyviau patys kūrė skaitmeninį turinį, kėlė jį į virtualias ugdymo(si) aplinkas. Daugiau dėmesio skirta refleksijai.

Mokytojai panaudojo įgytas žinias rengdami vaikus olimpiadoms, konkursams, išmoko atlikti individualių atvejų analizę, praktiškai išbandė įvairias streso valdymo, viešojo kalbėjimo

technikas, pritaikė inovatyvius vaiko raidos pažinimo metodus, kurie padėjo atkreipti dėmesį į mokinių individualumą.

Viena iš mokyklų paminėjo, kad mokymai paskatino temines diskusijas metodinėse grupėse, ugdomąjį konsultavimą pamokose ir kolegialų bendradarbiavimą po stebėtų pamokų. Kitos mokyklos mokytojai ugdymo procese aktyviau naudojo praktinį patyrimą, daugiau veiklų organizavo įvairiose edukacinėse erdvėse.

Mokytojų, švietimo pagalbos specialistų ir vadovų mokymasis turėjo poveikio mokinių pasiekimams ir pažangai. Mokyklų nuomone, pagerėjęs mokytojų gebėjimas naudotis skaitmeninėmis priemonėmis sudarė sąlygas tinkamai organizuoti ugdymą(si) nuotoliniu būdu: mokiniai nuolat gaudavo grįžtamąjį ryšį, kuris darė tiesioginę įtaką jų pasiekimams ir pažangai. Ugdymo proceso įvairovė (veiklos įvairiose erdvėse ir skaitmeninių priemonių naudojimas) kėlė mokinių mokymosi motyvaciją, gerėjo mokinių mokymosi rezultatai, stiprėjo mokinių savivertė, jie išmoko relaksacijos, nusiramavimo ir kitų streso valdymo technikų, tai jiems padėjo įveikti ir viešojo kalbėjimo baimę. Mokiniai išmoko bendradarbiauti ir dirbti komandoje. Mokytojų emocijų savireguliacija gerino mokinių ir mokytojų santykius.

Padidėjo mokytojų pasitikėjimas mokinio, kaip asmenybės, augimo galiomis. Mokytojai pastebėjo mokinių sėkmes ir pasiekimus, naudojo įvairesnius metodus, kurie padėjo įgyti prasmingos ugdymo(si) patirties. Išaugo mokinių ir tėvų pasitikėjimas mokytojais.

Viena iš mokyklų teigė, kad bendras mokinių pažangumas 2020–2021 m. m. lyginant su 2019–2020 m. m. pagerėjo 2,62 proc., labai gerai besimokančių mokinių padaugėjo 2,5 proc.

Rekomendacijos

Atsižvelgiant į pateiktus duomenis, *siūloma*:

- *skirti* daugiau dėmesio PKT stebėsenai, jos poveikio analizei;
- *siekti*, kad daugiau savivaldybės pedagoginių darbuotojų pasinaudotų 5 dienų per metus PKT galimybe (pasinaudojo 63 proc.);
- efektyviau *panaudoti* PKT skiriamas lėšas (panaudota 51 proc.);
- kuriant savivaldybės bendradarbiavimo kultūrą *plėtoti* PKT programų rengimo ir vykdymo galimybes kartu su aukštosiomis mokyklomis, kvalifikacijos tobulinimo programas grindžiant mokslinėmis žiniomis ir pasitelkiant aukštųjų mokyklų dėstytojus.